

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Schvalování základny možná zkomplikuje rozhodnutí o pobytu vojáků

Nejproblematičtější bodem při parlamentním schvalování radarové základny možná nebudou samotné smlouvy o tomto zařízení, ale hlasování o pobytu amerických vojáků v České republice. Podle ministerstva zahraničí se totiž o přítomnosti vojáků bude hlasovat zvlášť a teprve na politických bude, na jak dlouho Američanům pobyt povolí. Vláda při tomto hlasování navíc bude potřebovat takzvanou absolutní většinu všech zákonodárců, tedy 101 hlasů z 200 poslanců a 41 senátorů z celkem 81.

Ministerstvo zahraničí, které vyjednávalo hlavní smlouvu o radaru, dnes na dotaz ČTK uvedlo, že v parlamentu budou tři hlasování. Dvě o jednotlivých smlouvách a jedno samostatné o pobytu amerických vojáků na českém území. Bez ohledu na obsah smluv by se tak v parlamentu samostatně řešila otázka, jak dlouho budou moci Američané na základně působit. Teoreticky by připadalo v úvahu například opakované hlasování o jejich přítomnosti každý rok, nebo povolení na deset, 15 i více let, uvedli zástupci ministerstva.

O přesné proceduře hlasování se ale v parlamentu zřejmě teprve bude diskutovat. Nikdo z poslanců, které dnes ČTK oslovila, o ní zatím nemá jasnou představu. Například předseda ústavně-právního výboru sněmovny Marek Benda ale považuje samostatné hlasování o pobytu vojáků za nesmyslné. "Smlouva je smlouva. Má nějaké parametry vypovídání, ale že bychom si odhlasovali pobyt vojsk na rok nebo na pět let? Vedle toho budeme mít uzavřenou smlouvu a za rok nebo za pět let se těch 101 hlasů nenajde. To se dostaneme do absurdních situací," řekl ČTK.

Podle Bendy by se mělo hlasovat jen o smlouvách. Odlišit by se přitom prý mělo, která se týká pobytu vojsk. K jejímu schválení by pak bylo třeba nadpoloviční většiny ze všech poslanců a senátorů. K vyslovení souhlasu s přítomností cizích vojáků totiž podle ústavy nestačí pouze prostá většina z přítomných zákonodárců, ale je třeba vždy 101 poslanců a 41 senátorů.

Vláda chystá se Spojenými státy dvě smlouvy o základně. Hlavním dokumentem bude smlouva o protiraketové obraně. Upravit by měla podmínky umístění a provozu základny, přístup na základnu, možnosti návštěv a další záležitosti. Právní aspekty by měla řešit doplňková smlouva SOFA, která upravuje právní status vojáků na území jiné členské země aliance.

Podle ministerstva zahraničí by pro ratifikaci obou smluv - hlavní i doplňkové - stačil souhlas nadpoloviční většiny z přítomných zákonodárců. Pro povolení pobytu amerických vojáků by ale byl nutný souhlas ve sněmovně 101 ze dvoustčlenného pléna, v Senátu 41 z 81 senátorů.

Zatímco v Senátu, jemuž dominuje ODS, zřejmě nebude mít kabinet problém takový souhlas získat, ve sněmovně je zatím podpora pro radar velmi nejistá. Proti je opozice. Výhrady mají někteří poslanci Strany zelených a váhá například i poslanec Ludvík Hovorka. Vláda kromě všech koaličních hlasů bude potřebovat i některého z nezařazených poslanců - Miloše Melčáka, Michala Pohanky nebo Evžena Snítileho.

Američané chtějí ve střední Evropě vybudovat protiraketový systém, protože se obávají útoku ze zemí, jako je Írán nebo Severní Korea. Hlavní dohoda s českou vládou je již uzavřená, smlouva o

pobytu vojsk zatím ne. Obě smlouvy, které podléhají souhlasu parlamentu, by podle vlády mohly být podepsány v červnu nebo červenci. Kdy o nich budou rozhodovat zákonodárci, zatím není jasné.

Zroj: ČTK